

Що таке музикознавство і з чим його їдять?

"Ти ж теоретик! Ти мозок училища!" - цю фразу, напевно, чув кожен, хто навчався на відділі "Теорія музики". І з цим важко не погодитися. Якщо б вас запитали, що ж таке - теоретичний відділ? Що б ви відповіли? Це питання було задано мною як теоретикам, так і іншим знайомим музикантам. В загальному відповіді були такі :

"Це відділ справжніх фанатів музики і своєї справи"; "Це мозок, знання, лекції. Люди, які знають все"; "Інтелігентність"; "Майбутні фахівці, які надзвичайно важливі для повноцінного навчання професійних музикантів"; "Це спілкування з людьми, пізнання минулого через музику"; "Велика праця, яку вони роблять, і яка виглядає легше, чим є насправді"; "Вражаючий відділ, вражаючі люди!";

В порівнянні з виконавськими відділами, на теоретичному в рази менше студентів. Але наш факультет відіграє важливу роль в музичному світі. І значним прикладом є наукова діяльність.

Я тільки починаю свій шлях як музикознавець, і приклад для мене-випускниці нашого коледжу **Дельнецька Сабіна**, нині студентка 1 курсу ОНМА ім. А. Нежданової.

Ми познайомилися, коли вона була на 3 курсі коледжу. Через рік, коли ми разом готувалися до одеської конференції, мене вразило, що вона для Сабіни була вже не першою. В цьому інтерв'ю, з її допомогою, ми зможемо зазирнути за лаштунки життя музикознавця.

З: Сабіно, коли ти зрозуміла, що хочеш присвятити себе цій «невдячній», звичайно що в лапках, справі?

С: Це сталося в музичній школі. Мене надихнула викладач теоретичних дисциплін. Своїми розповідями про «капусники» в коледжі, про побут теоретика там. Мене підштовхувало й те, що сольфеджіо і муз. література - начебто складні предмети, які важко вкладаються дітям в голови в принципі. Мені захотілось зробити їх цікавими, щоб учні горіли бажанням займатися музикою.

Я: В інстаграмі ти підписана як «музиковідьма». Що особисто для тебе це означає, і як ти себе почуваєш коли тебе так називають оточуючі?

С: Дуже цікаве питання. Коли мене називають музиковідьмою, в мене аж очі загоряються! Ми знаємо що є музикознавець - чоловік, а як буде жінка музикознавець? Колись ми розмовляли з викладачем коледжу, яка мені сказала: «От ти - справжня музиковідьма!». І я дійсно спалахнула після цього. «Відьма» - від слова відати, усвідомлювати; і «музико». Це людина яка відає, знає музику. Ще коли я ходила в садочок, був популярний мультик «Сабріна - юна відьма». І от якось воно так вчепилося аж до

закінчення школи (діти, звісно, спотворили моє ім'я). Так я обрала цей нік для соціальної мережі. Мені дуже приємно, коли мене так називають, справді. Можливо це означає, що я не просто так проживаю своє життя, а залишаю в пам'яті людей хоч якісь асоціації зі мною як науковцем, людиною, яка може щось розповісти цікаве, залишити слід в пам'яті оточуючих.

Я З чого почалась твоя наукова діяльність, яка була перша тема, і як ти працювала над нею?

С Науковий початок відбувся на першому курсі музичного коледжу. Мій майбутній керівник багато розповідала про конференції, і запалила в мені це бажання. І якось після занять вона запросила мене залишитись на розмову. Я переживала, можливо щось не встигаю, може треба більше позайматися предметом. Але вона запропонувала підготуватись до найближчої конференції з доповіддю. І першу тему ми взяли про скарби бібліотеки училища. Ми працювали дуже насичено над нею, оскільки в фондах було багато цікавих екземплярів. Це така тема, на яку, в принципі, ніхто не звертає увагу. Ну от є ноти - це текст, по якому ми читаємо про композитора, його стиль, про музику епохи тощо. Ми зайняті виключно музикою, а коли ти береш ці ноти до рук, то розумієш, що раніше вони ще були у якихось людей, і коли ти відкриваєш їх, бачиш якісь помарки, десь підпис, автограф, малюнки, - це цікаво. Адже ми знайшли багато захопливих письмових знаків, які пов'язані з історією нашого коледжу, з іменами Ігоря та Федора Стравінських, і багато іншого.

Наприклад, один з екземплярів - клавір опери «Борис Годунов» - виданий ще при житті Мусоргського! Інший належав особисто Федору Стравінському (на ньому підпис батька відомого композитора). Цікаво, як вони потрапляли до нас в училище, хто ці люди, як вони були між собою пов'язані? Це детективна історія, яка і стала найпершою темою моєї наукової роботи.

Я А ти б хотіла бути науковим керівником для когось ?

С: Чесно, я ним вже стала, в мене двоє підопічних дівчаток, які пишуть про музику як науку. І достатньо по дорослому, що сильно мене вразило, тому що діти зацікавлені в цьому.

Я Що тебе вражає в сучасних дітях, які теми їх цікавлять?

С Всі діти дуже різні, і їх цікавлять найрізноманітніші теми. Ось, наприклад, мою ученицю захоплює гітарний виконавець (її спеціальність – гітара), і вона хоче писати про нього. А іншу зацікавив фольклор і історія України, а саме - постать Устима Кармелюка і кріпатські пісні. І це було досить несподівано, адже тема важка.

Я Що для тебе означає бути в тренді, в усіх сенсах цього слова?

С Іноді у мене включається режим «бабки», і я починаю бухтати: «Госпади, куда же дошла эта молодёжь, а мы были не такими». Тому мені важко відповісти на це питання. Звісно, ти спілкуєшся зі своїми однолітками, слідуєш за тенденціями в інтернеті, цікавишся інтересами людей свого віку. Але музична сфера - це трішки специфічна галузь, тому що ми закопуємося туди, в глибини історії людства, розвитку культури і музики як науки. І взагалі наш мозок опрацьовує і сприймає інформацію таким чином, що ми перестаємо іноді бачити дійсність і порівнюємо все з тим часом, який минув. Іноді навіть втрачаємо розуміння тенденції сьогодення, тому що говоримо про ті сфери, де існує ідеальний світ, вимальовуємо якими мають бути люди. Але, на жаль, чи на щастя вони не такі. Зараз куди швидше рухається прогрес, і бути в тренді – це, напевно, йти в ногу з часом, сприймати нашу професію в реаліях 21 століття, коли ти маєш можливість слухати концерт і спілкуватися з музикознавцями з будь якої точки світу, і можеш дати концерт не виходячи з дому.

Я На твою думку, чи є перспектива в професії музикознавця-науковця у зв'язку з обмеженнями концертної діяльності? Які можливості розвиває карантин для музикознавця, чи, навпаки, ставить жирні крапки на творчому процесі?

С В будь якому разі ні, тому що, якщо ти людина творча і з фантазією, то це, навпаки, відкриває нові можливості. І в період карантину композитори не стали писати менше музики. Вони творять музику про сьогодення, - «коронавірусну», - де, наприклад, протирають клавіатуру дезінфікуючою серветкою. А ще, музиканти стали створювати оркестри за допомогою новітніх технологій. І почали давати більше концертів - на вулицях, з вікон, балконів. Це відкриває нові перспективи, і завдяки карантину ми маємо можливість бачити онлайн трансляції відомих театрів всього світу. Але, на жаль, втрачається атмосфера театральності, почуттів, коли ти сидиш на концерті, і тебе трясє від задоволення, тому що ти переповнений емоціями. Але з іншої сторони, ти маєш змогу лежати на зручному ліжку, попивати каву, і отримувати задоволення так. Тобто, це двозначність, і такий дуалізм нас буде переслідувати ще довго. І якщо раніше люди могли сказати: «Нащо ходити на ці концерти?», то зараз, вони ж скажуть зовсім інше, тому що починаєш цінувати речі тоді, коли втрачаєш їх.

Я Що ти вважаєш найскладнішим в роботі над доповіддю?

С Обрати тему. Іноді стається так, що матеріал закінчується, бо все ж не гумове врешті решт. Або буває, що матеріалу забагато, інформації море, і ти не знаєш як скоротити доповідь, адже все важливе. Для мене найскладнішим є те, що коли ти написала доповідь, і наче вона

завершена, і ти намагаєшся зробити якісь висновки з того всього, а в тебе вони іноді протирічать самій доповіді. Ти сам собі суперечиш, і це є найскладнішим, тому що в людей в такому випадку виникають багато питань.

Я Чи були в тебе відчуття, що ти займаєшся чимось неактуальним?

С Я навіть ніколи про це не задумувалась. Адже, актуальність - це питання того, як ти подаєш тему. Застарілу тему ти можеш відкрити з нових ракурсів, і тоді вона стає актуальнішою.

Я Як ти проводиш свій вільний час поза консерваторію?

С Дуже хороше питання, тому що вільний час це така річ, дуже цінна, я його майже не маю. Я або на парах, або вчу предмети якісь, або я на роботі. Тобто вільний час зовсім обмежений. Але здебільшого я люблю спілкуватися зі своїми друзями, ось найближчим часом збираємося в оперний.

Я Ти брала участь вже не в одній конференції. Яка з них тобі запам'яталася найбільше, і чому?

С Кожна конференція запам'ятовується. От наприклад, я дуже любила, коли навчалася в Вінниці, відвідувати Одесу. Приїхавши вперше на конференцію в це місто, я опинилася єдиною студенткою коледжу. Навкруги мене всі такі аспіранти, магістри, бакалаври виступають, і тут я, студентка 3 курсу вінницького коледжу культури і мистецтв. І що мене приємно вразило тоді - це дружня атмосфера. І ще. Після конференції, коли вже «відтрусився» за свою доповідь,- ти «вільна людина». І ось вона – свобода: ти ідеш в театр на виставу, гуляєш по місту. І це такий неймовірний кайф, море позитиву, смішних цікавих історій.

Я Що тебе надихає загалом в науковій роботі? І що ти для себе береш з неї?

С Надихає спілкування з людьми. Мені цікаво знайомитись з композиторами, в першу чергу тому, що вони настільки нестандартні, іноді дивні. І ти бачиш наскільки люди можуть бути оригінальні і унікальні. Також надихає те, що я можу відкрити цьому світу щось новеньке, і для себе взяти дуже багато інформації, тому що, коли зачіплюєшся за щось одне, автоматично торкаєш і щось інше. Адже світ має знати про таких особистостей. Бо якщо це не зроблю я, то навряд чи хтось інший захоче цим зацікавитися. Так ти для себе відкриваєш нові, незвідані горизонти, нові теми для наукової роботи.

Я І останнє питання. Щоб ти зараз сказала собі, тій дівчинці, яка тільки поступила в коледж і почала займатися науковою роботою?

С Часом, я могла собі сказати : «йди, обери якусь іншу професію», але я б порадила, і в той самий час не порадила б це. Тому що знаєш не з

чуток, що це не легко в порівнянні з іншими факультетами, кафедрами, доводиться копатися у всьому підряд, але це дуже захоплююче! І я б сказала собі: не бійся, бо часто охоплює страх, що мене не зрозуміють. Десь я буду дивною, десь не такою, як всі, десь не достатньо розумною, але, як сказала моя науковий керівник тут в консерваторії, ти не можеш знати абсолютно всього, і це пов'язано з багатьма причинами.

Я б сказала: не бійся! Тому що це, в першу чергу, страх самого жаху зробити щось не вірне, і я б порадила - помиляйся, неодноразово помиляйся, бий шишки, сварись, сварись за себе, вмій за себе постояти, і цілуй людей, які біля тебе.

Роблячи висновок, хочу повернутися на самий початок, до питання "Що таке теоретичний відділ?". Будучи студентом цього факультету, іноді важко щось відповісти без слів і словосполучень таких як : стрес, головний біль, перевтома, емоційне вигорання і т.п. . Тому що, це дійсно важка діяльність. Але, це ще насолода від поєднання музики, логіки і аналізу, багатофункціональність, особлива творча атмосфера і дружній колектив. Бути креативним і йти в ногу з часом. Змога пізнати свої інтелектуальні можливості, і передавати ці знання дітям та всім оточуючим. Це відділ "майстрів на всі руки". І звичайно, це можливість розвиватися як музикознавець, можливість найкращим чином реалізувати свої наукові, дослідницькі амбіції, це шлях до безкінечних таємниць, і привід пишати собою.